

Số: /UBDT-TT

Hà Nội, ngày tháng năm 2024

V/v Triển khai Tháng Hành động quốc gia
phòng, chống HIV/AIDS năm 2024

Kính gửi:

- Các Vụ, đơn vị trực thuộc, trực thuộc Ủy ban Dân tộc;
- Cơ quan Công tác dân tộc các tỉnh, thành phố trực thuộc TW.

Thực hiện Công văn số 6678/BYT-UBQG50 ngày 30/10/2024 của Ủy ban Quốc gia phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm về việc triển khai Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2024 và hưởng ứng Ngày Thế giới phòng, chống AIDS (01/12); Ủy ban Dân tộc đề nghị các Vụ, đơn vị thuộc, trực thuộc Ủy ban Dân tộc và Cơ quan Công tác dân tộc các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương tổ chức triển khai các hoạt động cụ thể như sau:

1. Thời gian phát động: Từ ngày 10/11 đến ngày 10/12/2024.

2. Chủ đề:

“Công bằng, bình đẳng trong tiếp cận dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS – Hướng tới chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030”.

3. Các hoạt động:

a) Các Vụ, đơn vị thuộc và trực thuộc Ủy ban Dân tộc chủ động triển khai lồng ghép trong các hoạt động những nội dung hợp lý vào chương trình công tác thường kỳ để triển khai các nội dung liên quan đến phòng chống HIV/AIDS, treo băng zon, khẩu hiệu, bảng điện tử Tháng Hành động phòng, chống HIV/AIDS theo hướng dẫn của Bộ Y tế; tích cực tham gia các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS do trung ương tổ chức; tham gia các hoạt động phòng chống HIV/AIDS ở khu dân cư.

b) Các báo, tạp chí, Cổng thông tin điện tử của Ủy ban Dân tộc tăng cường lượng tin, bài, chuyên đề tập trung cập nhật thông tin, đưa tin, bài, ảnh, phóng sự về các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS, gương người tốt, việc tốt trong hoạt động tuyên truyền phòng, chống HIV/AIDS vùng đồng bào dân tộc thiểu số.

c) Cơ quan công tác dân tộc các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương chủ động tham mưu cho Ban Chỉ đạo phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm của tỉnh, thành phố đưa vào kế hoạch của địa phương những nội dung hoạt động của Tháng Hành động phòng, chống HIV/AIDS trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số, vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới phù hợp với tình hình, đặc điểm của từng địa phương, đơn vị trong tình hình dịch

COVID-19; đặc biệt là phát huy vai trò của người có uy tín trong hoạt động tuyên truyền phòng chống AIDS.

4. Nội dung:

Bám sát nội dung Công văn số 6678/BYT-UBQG50 ngày 30/10/2024 của Bộ Y tế và Kế hoạch Tổ chức Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2024 của Ủy ban Quốc gia phòng, chống AIDS và phòng chống ma túy, mại dâm (gửi kèm theo công văn này) để lựa chọn, vận dụng hợp lý, phối hợp linh hoạt, triển khai hiệu quả các hoạt động.

Ủy ban Dân tộc đề nghị các Vụ, đơn vị thuộc, trực thuộc Ủy ban Dân tộc và Cơ quan Công tác dân tộc các tỉnh, thành phố triển khai thực hiện Tháng hành động phòng chống HIV/AIDS năm 2024 tích cực, thiết thực, hiệu quả cùng toàn xã hội quyết tâm đạt mục tiêu chấm dứt đại dịch AIDS tại Việt Nam. Báo cáo kết quả triển khai về Ủy ban Dân tộc (qua Vụ Tuyên truyền theo đường công văn và email: vutuyentruyen@cema.gov.vn) trước ngày **10/12/2024** để tổng hợp, báo cáo Ủy ban Quốc gia phòng, chống AIDS và phòng chống ma túy, mại dâm.

Đầu mối liên hệ: Đ/c Lê Thị Thu Hà, Chuyên viên chính Vụ Tuyên truyền (số điện thoại: 0983522175, email: lethuha@cema.gov.vn)/.

Nơi nhận:

- Như trên;
- UBQG phòng, chống AIDS, MT, MD (để b/c);
- Bộ trưởng, Chủ nhiệm UBĐT (để b/c);
- Thứ trưởng, PCN Y Vinh Tor (để b/c);
- Công TTĐT Ủy ban Dân tộc;
- Lưu: VT, Vụ TT.

**TL. BỘ TRƯỞNG, CHỦ NHIỆM
VỤ TRƯỞNG VỤ TUYÊN TRUYỀN**

Hoàng Thị Lê

ỦY BAN QUỐC GIA
PHÒNG CHỐNG AIDS, MT, MD
BỘ Y TẾ - CƠ QUAN TT PC AIDS

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

KẾ HOẠCH

**Tổ chức Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2024
từ ngày 10/11 đến ngày 10/12/2024**

*(Kèm theo Công văn số: 6678/BYT-UBQG50 ngày 30 tháng 10 năm 2024 của
UBQG phòng, chống AIDS, ma túy, mại dâm*

Hưởng ứng Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS (10/11 đến ngày 10/12/2024) và kỷ niệm Ngày Thế giới phòng, chống AIDS 01/12, Bộ Y tế - Cơ quan thường trực phòng, chống AIDS của Ủy ban Quốc gia phòng, chống AIDS, ma túy, mại dâm ban hành Kế hoạch và hướng dẫn các Bộ, ngành, đoàn thể và các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương tổ chức Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS (10/11 - 10/12/2024) như sau:

I. MỤC TIÊU

1. Tăng cường sự quan tâm của các nhà lãnh đạo, các nhà hoạch định chính sách cùng toàn xã hội đến công tác phòng, chống HIV/AIDS tiến tới mục tiêu chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030.

2. Đẩy mạnh cung cấp các dịch vụ toàn diện về phòng, chống HIV/AIDS: dự phòng lây nhiễm HIV, xét nghiệm phát hiện HIV, điều trị sớm HIV/AIDS và đảm bảo việc tham gia bảo hiểm y tế của người nhiễm HIV hướng tới tăng tiếp cận dịch vụ về phòng, chống HIV/AIDS cho người dân.

3. Giảm kỳ thị và phân biệt đối xử với người nhiễm HIV, người bị ảnh hưởng bởi HIV/AIDS và người có hành vi nguy cơ cao lây nhiễm HIV; tăng cường sự hỗ trợ của gia đình, xã hội với người nhiễm HIV, tạo điều kiện để người nhiễm HIV và thành viên gia đình họ tham gia các hoạt động xã hội, đặc biệt là các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS.

II. CHỦ ĐỀ VÀ KHẨU HIỆU

1. Chủ đề

Năm 2024, Việt Nam chọn chủ đề **“Công bằng, bình đẳng trong tiếp cận dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS - Hướng tới chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030”**.

(Giải thích chủ đề Tháng hành động tại Phụ lục 1 kèm theo)

2. Khẩu hiệu của Tháng hành động *(Phụ lục 2 kèm theo).*

III. CÁC HOẠT ĐỘNG HƯỚNG ỨNG THÁNG HÀNH ĐỘNG

1. Ban hành văn bản hướng dẫn chỉ đạo

Ban Chỉ đạo phòng, chống AIDS, ma túy, mại dâm các Bộ, ngành, đoàn thể và các tỉnh/thành phố ban hành văn bản chỉ đạo, hướng dẫn các đơn vị trực thuộc triển khai các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS hướng ứng Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2024.

2. Tổ chức các hoạt động truyền thông hướng ứng Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2024

Tùy thuộc điều kiện cụ thể, từng địa phương, đơn vị cân nhắc và lựa chọn việc tổ chức các hoạt động truyền thông hướng ứng Tháng hành động, cụ thể như sau:

a) Tổ chức Lễ phát động Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2024

Các bộ, ngành, đoàn thể trung ương và các tỉnh, thành phố tổ chức hoặc lồng ghép tổ chức Lễ phát động Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2024 vào các sự kiện có liên quan. Thời điểm tổ chức cần được thực hiện trước hoặc trong ngày mở đầu Tháng hành động (ngày 10/11/2024).

b) Tổ chức Lễ mít tinh hưởng ứng Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS và Ngày Thế giới phòng, chống AIDS 01/12

- Lễ Mít tinh nên được tổ chức vào thời điểm thuận lợi cho việc huy động cộng đồng tham gia.

- Bên cạnh việc tổ chức Mít tinh, các địa phương, đơn vị có thể tổ chức các hoạt động phối hợp trong cùng thời gian Mít tinh để huy động sự tham gia của cộng đồng, người dân như: Diễu hành quần chúng, đi bộ, đạp xe, thi chạy, trưng bày, triển lãm, ca nhạc, biểu diễn kịch và chiếu phim lưu động hoặc tổ chức các sự kiện tặng quà cho người nhiễm HIV và người bị ảnh hưởng bởi HIV/AIDS v.v...

- Ngoài Mít tinh và diễu hành cấp tỉnh, thành phố, tùy theo điều kiện cụ thể, các địa phương, đơn vị có thể tổ chức các sự kiện truyền thông nâng cao nhận thức, truyền thông tạo nhu cầu đến với dịch vụ HIV/AIDS thích hợp tại các quận, huyện, xã, phường, trường học, khu công nghiệp và cộng đồng dân cư để huy động sự tham gia của toàn thể cộng đồng người dân.

c) Tổ chức các hoạt động truyền thông

Truyền thông đại chúng

Tăng cường truyền thông phòng, chống HIV/AIDS trên báo in, trang tin điện tử, Đài phát thanh truyền hình tỉnh, thành phố, các Đài phát thanh, truyền hình huyện, thị xã cũng như hệ thống truyền thanh xã, phường thông qua xây dựng các chuyên trang, chuyên mục, chuyên đề, tọa đàm, phóng sự, phim ngắn, lồng ghép nội dung phòng, chống HIV/AIDS vào các chương trình giải trí, các chương trình quảng cáo, các chương trình tọa đàm, giao lưu với những người nổi tiếng...

Truyền thông qua mạng xã hội:

- Tăng cường truyền thông về phòng, chống HIV/AIDS trên hệ thống mạng xã hội như (Facebook, Zalo, TikTok, Youtube, Viber, Lotus...); tin nhắn điện thoại; các loại hình truyền thông trên nền tảng Internet; thông qua các hình thức truyền tải thông điệp hiệu quả cao như: Infographic, videoclip, audioclip.

- Kết nối các trang mạng xã hội của địa phương với các trang mạng xã hội của Cục Phòng, chống HIV/AIDS như: Fanpage Phòng, chống HIV/AIDS Việt Nam...

Truyền thông trực tiếp và truyền thông nhân sự kiện

- Tổ chức truyền thông cá nhân và truyền thông nhóm về HIV/AIDS tại gia đình và cộng đồng. Lấy lực lượng y tế xã và thôn bản làm nòng cốt, giao nhiệm vụ và định kỳ kiểm tra, giám sát kết quả và hiệu quả các hoạt động truyền thông.

- Tổ chức các sự kiện truyền thông về HIV/AIDS và các nội dung có liên quan tại các trường học, khu công nghiệp...nhằm thu hút sự quan tâm của lực lượng thanh niên trẻ.

- Lồng ghép và đẩy mạnh truyền thông, tư vấn qua cơ sở cung cấp dịch vụ y tế nhất là các cơ sở cung cấp dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS.

Cung cấp thông tin cho đội ngũ phóng viên, cán bộ truyền thông viết về HIV/AIDS

- Tổ chức gặp mặt đội ngũ phóng viên viết về HIV/AIDS để định hướng và cung cấp thông tin.

- Tổ chức tập huấn nâng cao năng lực cho cán bộ làm công tác truyền thông y tế tại địa phương (chú ý tuyến xã và thôn bản).

- Tập huấn truyền thông, cung cấp thông tin cho người phát ngôn và lãnh đạo đơn vị, cán bộ truyền thông các cấp, lưu ý cán bộ truyền thông trong các cơ sở khám chữa bệnh.

Sản xuất và nhân bản tài liệu truyền thông

- Sản xuất nhân bản các tài liệu truyền thông dưới các hình thức thích hợp chuyển cho các cơ sở cung cấp dịch vụ, các tuyến truyền viên, cộng tác viên truyền thông phòng, chống HIV/AIDS để phân phối cho các đối tượng đích.

- Xây dựng và phổ biến các thông điệp phòng, chống HIV/AIDS qua các phương tiện và tài liệu truyền thông khác: Xây dựng các cụm panô, khẩu hiệu, treo băng rôn tại các địa điểm công cộng có đông người qua lại như các trục đường giao thông chính, các bến xe, công viên; cửa ngõ thành phố, xã phường, thôn, ấp, bản và cổng các cơ quan, đơn vị, trường học, bệnh viện; Phổ biến các ấn phẩm truyền thông phòng, chống HIV/AIDS khác như áp phích, tranh gấp, tờ rơi, sách mỏng về phòng, chống HIV/AIDS.

3. Tổ chức các hoạt động chuyên môn (hội nghị, hội thảo, tập huấn...)

Tùy từng điều kiện cụ thể, các đơn vị, địa phương tổ chức các hội nghị, hội thảo, tập huấn với số người tham gia và hình thức tổ chức phù hợp với tiêu chí trang nghiêm, tiết kiệm. Các hội nghị, hội thảo, tập huấn... tập trung phổ biến về các nội dung:

- Nguyên nhân, đường lây truyền HIV, các biện pháp dự phòng lây nhiễm HIV và các biện pháp chăm sóc, điều trị người nhiễm HIV.

- Hậu quả của HIV/AIDS đối với sức khỏe, tính mạng con người và sự phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

- Quyền, nghĩa vụ của cá nhân, gia đình và người nhiễm HIV trong phòng, chống HIV/AIDS.

- Các phương pháp, dịch vụ xét nghiệm HIV, chăm sóc, hỗ trợ và điều trị người nhiễm HIV.

- Trách nhiệm của cơ quan, tổ chức, đơn vị vũ trang nhân dân và cộng đồng trong phòng, chống HIV/AIDS.

- Các biện pháp can thiệp giảm tác hại trong dự phòng lây nhiễm HIV.

- Chống kỳ thị, phân biệt đối xử với người nhiễm HIV.

- Đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về phòng, chống HIV/AIDS.

IV. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Bộ Y tế - Cơ quan thường trực phòng, chống AIDS của Ủy ban Quốc gia phòng, chống AIDS, ma túy, mại dâm

1.1. Cục Phòng, chống HIV/AIDS:

- Tham mưu xây dựng và trình ban hành Kế hoạch tổ chức Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2024.

- Đầu mối tổ chức Lễ Mít tinh trực tuyến với các đầu cầu tại 63 tỉnh/thành phố hưởng ứng Ngày Thế giới phòng, chống AIDS 01/12.

- Tổ chức các sự kiện nhân Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS như: Cung cấp thông tin cho phóng viên báo chí; Gặp mặt các tổ chức phi chính phủ trong và ngoài nước hoạt động trong lĩnh vực HIV/AIDS... để thông cung cấp thông tin và định hướng Chiến lược Quốc gia chấm dứt dịch bệnh AIDS ở Việt Nam.

- Tổng hợp kế hoạch tổng thể các hoạt động do các địa phương, đơn vị tổ chức hưởng ứng Tháng hành động.

- Tham dự các sự kiện truyền thông lớn tại các địa phương, đơn vị trong Tháng hành động

- Phối hợp với các cơ quan báo chí ở Trung ương, Hà Nội thực hiện tuyên truyền rộng rãi về các hoạt động, sự kiện phòng, chống HIV/AIDS trên các phương tiện thông tin đại chúng trong Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS...

- Vận động các tổ chức quốc tế, các tổ chức phi chính phủ trong nước, quốc tế đang hoạt động phòng, chống HIV/AIDS tại Việt Nam tổ chức và tham gia các hoạt động của Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS ở các địa phương, đơn vị.

- Phối hợp với các cơ quan thành viên Ủy ban Quốc gia giải quyết các vướng mắc (nếu có) liên quan đến Tháng hành động của các cơ quan, tổ chức, đơn vị.

- Tổng kết và báo cáo Chính phủ và Chủ tịch Ủy ban Quốc gia phòng, chống AIDS, ma túy, mại dâm kết quả hoạt động Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS.

1.2. Văn phòng Bộ:

- Đầu mối phối hợp với Trung tâm Truyền thông - Giáo dục - Sức khỏe Trung ương, Báo Sức khỏe và Đời sống và các đơn vị truyền thông khác đầy

manh công tác thông tin, tuyên truyền về HIV/AIDS và các hoạt động hưởng ứng Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2024.

- Đăng tải và quảng bá các thông điệp hưởng ứng Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2024 ở các Màn hình, biển báo quảng cáo trong Cơ quan Bộ Y tế.

1.3. Các đơn vị thuộc và trực thuộc Bộ:

- Tổ chức các hoạt động truyền thông về HIV/AIDS và các hoạt động hưởng ứng Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2024 phù hợp với chức năng, nhiệm vụ của đơn vị.

- Triển khai các hoạt động tuyên truyền, nâng cao nhận thức cán bộ y tế trong đơn vị không kỳ thị, phân biệt đối xử liên quan đến HIV/AIDS trong cơ sở y tế.

2. Ban Chỉ đạo Phòng, chống AIDS, ma túy, mại dâm các bộ, ngành, đoàn thể ở Trung ương

- Ban hành văn bản chỉ đạo các cơ quan, tổ chức, đơn vị trong hệ thống tổ chức các hoạt động nhằm hưởng ứng Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS theo Hướng dẫn này.

- Phân công các thành viên của Ban Chỉ đạo trực tiếp chỉ đạo, kiểm tra, giám sát các cơ quan, tổ chức, đơn vị trong việc chuẩn bị và tổ chức thực hiện Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS.

- Tổ chức các hoạt động của Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS phù hợp với chức năng nhiệm vụ và hoàn cảnh thực tế của cơ quan, tổ chức, đơn vị, trong đó tập trung các hoạt động về các cơ quan, tổ chức, đơn vị cơ sở.

- Theo dõi, giám sát, tổng hợp báo cáo các khó khăn (nếu có) khi triển khai các hoạt động trong Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS của bộ, ngành, đoàn thể mình và gửi về Bộ Y tế - Cơ quan thường trực phòng, chống HIV/AIDS của Ủy ban Quốc gia phòng, chống AIDS, ma túy, mại dâm (Cục Phòng, chống HIV/AIDS).

3. Ban Chỉ đạo phòng, chống AIDS, ma túy, mại dâm các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương

- Ban hành văn bản chỉ đạo, hướng dẫn các địa phương, đơn vị trong tỉnh, thành phố tổ chức Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS phù hợp với điều kiện cụ thể của từng địa phương, đơn vị.

- Tổ chức mít tinh và diễu hành cấp tỉnh; các hội nghị, hội thảo; tổ chức chiến dịch truyền thông thay đổi hành vi và truyền thông vận động cũng như các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS khác trong Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS như đã hướng dẫn ở trên.

- Phân công các thành viên của Ban Chỉ đạo trực tiếp chỉ đạo, kiểm tra, giám sát các địa phương, đơn vị trong việc chuẩn bị và tổ chức thực hiện Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS.

- Chỉ đạo Ngành Y tế ở địa phương tăng cường các hoạt động giảm kỳ thị, phân biệt đối xử liên quan đến HIV/AIDS trong cơ sở y tế; tăng cường cung cấp dịch vụ HIV/AIDS hướng đến công bằng, bình đẳng, lấy người bệnh làm trung tâm.

- Theo dõi, giám sát, báo cáo các khó khăn trong quá trình triển khai Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS của các địa phương, đơn vị và gửi về Bộ Y tế - Cơ quan thường trực phòng, chống AIDS của Ủy ban Quốc gia phòng, chống AIDS, ma túy, mại dâm (Cục Phòng, chống HIV/AIDS).

Phụ lục 1**GIẢI THÍCH CHỦ ĐỀ THÁNG HÀNH ĐỘNG QUỐC GIA
PHÒNG, CHỐNG HIV/AIDS NĂM 2024**

*(Kèm theo Công văn số: 6678/ BYT-UBQG50 ngày 30 tháng 10 năm 2024 của
UBQG phòng, chống AIDS, ma túy, mại dâm)*

Năm 2024, chủ đề được Chương trình phối hợp của Liên hợp quốc về HIV/AIDS (UNAIDS) lựa chọn cho Ngày Thế giới phòng, chống AIDS là: “Take the Rights Path”, có thể hiểu là: “Đảm bảo nhân quyền trong chăm sóc và bảo vệ sức khỏe”. Theo đó, UNAIDS nhấn mạnh: Lấy nhân quyền làm trung tâm, kết hợp với sự tham gia của cộng đồng, thế giới có thể chấm dứt dịch bệnh AIDS như một mối đe dọa sức khỏe cộng đồng vào năm 2030.

Hưởng ứng chủ đề trên, Việt Nam chọn chủ đề cho Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2024 là: **“Công bằng, bình đẳng trong tiếp cận dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS - Hướng tới chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030”**.

1. Hướng tới chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030 được hiểu như thế nào?

Nghị quyết số 20-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Ban Chấp hành Trung ương về tăng cường công tác bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân đã đặt ra mục tiêu vào năm 2030 Việt Nam về cơ bản chấm dứt dịch bệnh AIDS. Theo đó, ngày 14/8/2020, Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt Chiến lược Quốc gia phòng, chống dịch bệnh AIDS vào năm 2030¹. Đây là yêu cầu cấp thiết nhằm bảo đảm cụ thể hóa đầy đủ, kịp thời chủ trương, đường lối của Đảng về công tác phòng, chống HIV/AIDS và phù hợp với tình hình mới. Ban Bí thư cũng đã ban hành Chỉ thị số 07-CT/TW ngày 06/7/2021 tập trung tăng cường lãnh đạo công tác phòng, chống HIV/AIDS tại Việt Nam với mục tiêu chấm dứt dịch bệnh AIDS trước năm 2030.

“Hướng tới chấm dứt dịch bệnh AIDS” không có nghĩa là không còn người nhiễm HIV, không còn người tử vong do AIDS mà có nghĩa là khi AIDS không còn là vấn đề sức khỏe đáng lo ngại ở cộng đồng. Mục tiêu chấm dứt dịch bệnh AIDS là khi đạt được các tiêu chí sau:

¹ Quyết định số 1246/QĐ-TTG ngày 14/8/2020 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chiến lược quốc gia chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030.

- Số người nhiễm HIV phát hiện dưới 1.000 ca mỗi năm. (tương đương dưới 01 người nhiễm mới HIV/100.000 dân).
- Tỷ lệ người nhiễm HIV tử vong liên quan đến AIDS <1/100.000 dân.
- Tỷ lệ lây truyền HIV từ mẹ sang con <2%.

2. Những rào cản nào trong tiếp cận dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS?

- Trong những năm qua, mặc dù Việt Nam đã triển khai nhiều biện pháp can thiệp giảm tác hại tuy nhiên dịch HIV vẫn đang diễn biến phức tạp và có xu hướng gia tăng trong nhóm thanh thiếu niên trẻ, nhóm nam quan hệ tình dục đồng giới (MSM). Đây là những quần thể ẩn nên rất khó tiếp cận, khó triển khai các can thiệp cần thiết. Hơn nữa, hành vi nguy cơ của nhóm này rất phức tạp như sử dụng ma túy tổng hợp, sử dụng chemsex, quan hệ tình dục tập thể...

- Sự kỳ thị, phân biệt đối xử với người nhiễm HIV và sự hiểu biết đầy đủ về HIV/AIDS trong cộng đồng dân cư còn thấp, đã và đang là rào cản trong việc tiếp cận dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS của cả người nhiễm HIV và các nhóm đích nguy cơ cao.

- Các rào cản về tài chính và địa lý cũng làm hạn chế khả năng tiếp cận dịch vụ của những nhóm đích nguy cơ cao. Nhiều người trong các nhóm nguy cơ cao thường có thu nhập thấp và không có khả năng chi trả cho các dịch vụ chăm sóc sức khỏe. Đồng thời, vấn đề giao thông và khoảng cách địa lý cũng là một trở ngại đối với những người sống ở khu vực nông thôn, vùng sâu, vùng xa.

- Nguồn tài chính cho chương trình phòng, chống HIV/AIDS vẫn còn phụ thuộc tới gần 50% vào các dự án quốc tế đặc biệt đối với các chương trình dự phòng mang tính then chốt (điều trị dự phòng trước phơi nhiễm PrEP đang dựa hoàn toàn vào các dự án viện trợ). Hiện nay Quỹ Bảo hiểm y tế và ngân sách nhà nước đang chưa có căn cứ để chi trả cho dịch vụ can thiệp này. Thêm vào đó, quá trình chuyển giao tài chính cho phòng, chống HIV/AIDS trước mắt cũng vẫn còn nhiều khó khăn đặc biệt trong bối cảnh lộ trình cắt giảm viện trợ nhanh và mạnh.

3. Tại sao chọn chủ đề: Công bằng, bình đẳng trong tiếp cận dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS - Hướng tới chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030?

Chủ đề “Công bằng, bình đẳng trong tiếp cận dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS - Hướng tới chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030” mà Việt Nam lựa chọn trong năm 2024 có ý nghĩa quan trọng và được đưa ra dựa trên bối cảnh cụ thể. Trước hết, nó hưởng ứng chủ đề “Take the Rights Path” của

Chương trình phối hợp của Liên Hợp Quốc về HIV/AIDS (UNAIDS), nhằm nhấn mạnh vai trò của nhân quyền trong chăm sóc và bảo vệ sức khỏe. UNAIDS cho rằng việc đặt nhân quyền làm trọng tâm và huy động sự tham gia của cộng đồng sẽ giúp thế giới đạt được mục tiêu chấm dứt dịch bệnh AIDS như một mối đe dọa sức khỏe cộng đồng vào năm 2030.

Bên cạnh đó, đây còn là sự tiếp nối cam kết đã được thể hiện rõ tại Hội nghị cấp cao về HIV/AIDS lần thứ 75 của Đại Hội đồng Liên Hợp Quốc năm 2021. Tại hội nghị này, cộng đồng quốc tế, bao gồm Việt Nam, đã thông qua Tuyên bố Chính trị với mục tiêu: “Chấm dứt các bất bình đẳng và trở lại đúng hướng để kết thúc dịch bệnh AIDS vào năm 2030”. Tuyên bố Chính trị nhấn mạnh sự cần thiết của việc bảo đảm quyền con người trong tiếp cận dịch vụ y tế, không có sự phân biệt đối xử và đảm bảo quyền được chăm sóc sức khỏe tốt nhất cho tất cả mọi người, đặc biệt là các nhóm dễ bị tổn thương. Tuyên bố cũng nhấn mạnh rằng việc tiếp cận các dịch vụ y tế phải đảm bảo tính sẵn có, khả năng tiếp cận, có thể chấp nhận được, có chi phí hợp lý, và đảm bảo chất lượng.

Trong những năm qua, Việt Nam đã thể hiện sự cam kết thông qua việc xây dựng và thực hiện các chính sách cụ thể nhằm đảm bảo mọi người dân, bao gồm cả các nhóm nguy cơ cao, đều có thể tiếp cận dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS một cách công bằng và bình đẳng. Chính phủ đã thông qua Chiến lược Quốc gia phòng, chống AIDS, ban hành Luật Phòng, chống HIV/AIDS (2006, sửa đổi năm 2020), và chỉ đạo các cấp, ngành thực hiện nghiêm túc các biện pháp can thiệp. Ban Bí thư Trung ương Đảng cũng đã ban hành Chỉ thị số 07-CT/TW năm 2021 để tăng cường lãnh đạo công tác phòng, chống HIV/AIDS, thể hiện sự quyết tâm cao độ trong việc thực hiện cam kết chấm dứt dịch bệnh AIDS trước năm 2030.

Để giải quyết vấn đề khó khăn trong tiếp cận dịch vụ, Việt Nam đã triển khai các mô hình cung cấp dịch vụ đa dạng và linh hoạt. Ngoài các cơ sở điều trị HIV/AIDS công lập và tư nhân, đã có các mô hình cung cấp dịch vụ lưu động và tiếp cận cộng đồng, giúp mang dịch vụ đến gần hơn với các nhóm nguy cơ cao. Việt Nam cũng đã tăng cường đào tạo và nâng cao năng lực cho đội ngũ nhân viên y tế trong làm việc với các nhóm nguy cơ cao. Các khóa đào tạo chuyên sâu về HIV/AIDS và các kỹ năng tiếp cận, tư vấn cho các nhóm đặc thù này đã giúp cải thiện chất lượng dịch vụ và giảm thiểu kỳ thị từ phía nhân viên y tế. Chính phủ, các tổ chức xã hội dân sự, cộng đồng người nhiễm HIV và các đối tác phát triển phối hợp chặt chẽ, tiếp tục nỗ lực giảm kỳ thị và phân biệt đối

xử để tạo điều kiện thuận lợi cho các nhóm nguy cơ cao tiếp cận và sử dụng các dịch vụ phòng ngừa và điều trị HIV.

Tuy nhiên, một số rào cản vẫn đang tồn tại trong việc tiếp cận dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS ở Việt Nam. Nhóm thanh thiếu niên, nhóm nam quan hệ tình dục đồng giới (MSM), và những người dễ bị tổn thương khác vẫn khó tiếp cận các dịch vụ do sự kỳ thị, phân biệt đối xử, và hạn chế về tài chính. Bên cạnh đó, phụ thuộc vào viện trợ quốc tế vẫn chiếm tỷ trọng lớn, đặc biệt trong các chương trình điều trị dự phòng. Các vấn đề này gây trở ngại cho mục tiêu giảm thiểu sự lây lan HIV và đảm bảo chăm sóc cho mọi người dân.

Chính vì vậy, việc Việt Nam chọn chủ đề "Công bằng, bình đẳng trong tiếp cận dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS" thể hiện cam kết giải quyết những bất bình đẳng trong việc tiếp cận các dịch vụ y tế. Điều này không chỉ phù hợp với định hướng của UNAIDS mà còn là bước đi cần thiết để đảm bảo quyền tiếp cận dịch vụ cho mọi người dân, đặc biệt là các nhóm nguy cơ cao, giúp Việt Nam đạt được mục tiêu chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030. Chủ đề này cũng phản ánh nỗ lực của Việt Nam trong việc thực hiện các cam kết quốc tế và tạo điều kiện để mọi người có thể tiếp cận dịch vụ y tế một cách bình đẳng và không bị phân biệt đối xử./.

Phụ lục 2
KHẨU HIỆU CỦA THÁNG HÀNH ĐỘNG QUỐC GIA
PHÒNG, CHỐNG AIDS NĂM 2024

*(Kèm theo Công văn số: 6678/ BYT-UBQG50 ngày 30 tháng 10 năm 2024 của
 UBQG phòng, chống AIDS, ma túy, mại dâm)*

1. Công bằng, bình đẳng trong tiếp cận dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS - Hướng tới chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030!
2. Tuổi trẻ chung vai - Vì tương lai không còn dịch bệnh AIDS!
3. Cộng đồng sáng tạo - Quyết tâm chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030!
4. Chung sức, đồng lòng - Quyết tâm kết thúc dịch bệnh AIDS vào năm 2030!
5. Giữ vững cam kết - Quyết tâm ngăn chặn AIDS!
6. Dự phòng và điều trị HIV/AIDS để không ai bị bỏ lại phía sau!
7. Xét nghiệm là cách duy nhất để biết tình trạng nhiễm HIV của bạn!
8. Xét nghiệm HIV sớm để bảo vệ bản thân và cộng đồng!
9. Tuân thủ điều trị ARV để đạt được K=K!
10. Người có hành vi nguy cơ cao nên xét nghiệm HIV định kỳ 6 tháng 1 lần!
11. Điều trị ARV sớm giúp khỏe mạnh và giảm lây nhiễm HIV!
12. Tham gia bảo hiểm y tế là cách tốt nhất để người nhiễm HIV được điều trị ARV liên tục suốt đời!
13. Phụ nữ mang thai cần xét nghiệm HIV để dự phòng lây truyền HIV từ mẹ sang con!
14. Thanh niên hiện đại, không ngại bao cao su!
15. Dùng riêng bơm kim tiêm sạch giúp phòng lây nhiễm HIV!
16. Methadone – Liều thuốc vàng cho người lệ thuộc các chất ma túy dạng thuốc phiện!
17. PrEP – Biện pháp dự phòng HIV hiệu quả và an toàn!
18. Không kỳ thị và phân biệt đối xử với người nhiễm HIV/AIDS!
19. Nhiệt liệt hưởng ứng Ngày Thế giới phòng, chống AIDS 01/12/2024!
20. Nhiệt liệt hưởng ứng Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2024!